

1. Aanleiding en urgentie

Coalitieakkoord

Het coalitieakkoord 2018 heeft geleid tot een aantal nieuwe inzichten ook voor de binnenstad. Deze zijn doorvertaald in het Beleidskader binnenstad Woerden 2018-2022 (hierna ook Beleidskader binnenstad) -met bijstellingen en aanvullingen op de binnenstadvisie Woerden Vestingstad. De centrale ambitie en doelstellingen zijn overgenomen uit deze binnenstadvisie.

Directe aanleiding voor het opstellen van een nieuwe binnenstadvisie en dit beleidskader is geweest de behoefte van de raad in 2017 aan een actueel kader met een visie voor de binnenstad -als vervanging van de verouderde notitie De Kloppende Binnenstad (augustus 2014)-.

Marktontwikkelingen

Marktontwikkelingen onderbouwen de noodzaak voor het hebben van een actueel beleidskader. Enkele voorbeelden van die ontwikkelingen zijn:

- De grote dynamiek in binnensteden.
- Winkelketens maken plaats voor nieuwe concepten.
- Consumenten zijn sterker op zoek naar een unieke beleving en willen vermaakt worden.
- Het horeca- en culturele aanbod hebben een grotere rol toebedeeld gekregen in de binnenstad.
- Wonen in de binnenstad en de kwaliteit van de leefomgeving in de binnenstad staan nadrukkelijker op de kaart.

Deze ontwikkelingen vragen om veranderingen in de binnenstad. Een actueel kader geeft ruimte aan de binnenstad om beter aan te sluiten op de wensen en behoeften; Een flexibele binnenstad die kan inspelen op veranderingen zowel qua aanbod, regelgeving en plannen. Zo staan en komen vraag en aanbod weer voldoende in verbinding met stijgende bezoekersaantallen en een toename van de leefbaarheid met afname van leegstand tot gevolg.

Integraal

Een integraal kader en actieprogramma voor de binnenstad zijn van belang om de binnenstad van Woerden te laten mee bewegen met de ontwikkelingen en haar positie als 'Vestingstad' te kunnen waarmaken. Dit alles zorgt voor voldoende flexibiliteit om te kunnen inspelen op de veranderende vraag.

Woerden Vestingstad

De binnenstadvisie Woerden Vestingstad 2018-2022 (bijlage, hierna ook binnenstadvisie) vormt de meest belangrijke inspirerende bouwsteen voor dit toetsings- en beleidskader binnenstad. Daarnaast zijn dat:

- De gemeente brede informatieavond binnenstadvisie van 23 april 2018 met rond de 100 deelnemers (bijlage verslag);
- De inbreng van de Stichts-Hollandse Historische Vereniging (SHHV) per brief d.d. 8 juni 2018;
- Het coalitieakkoord 2018;
- De besprekingen met de partners van de Vestingraad.

Hieruit -en in de eerdere besprekingen in raadscommissie en raad in 2018- blijkt een breed en groot draagvlak en ook waardering te zijn voor het werk dat is verzet door de partners van de vestingraad. Zij hebben de visie opgesteld.

Het Beleidskader binnenstad is richtinggevend voor beleid en toetsing van nieuwe initiatieven in de binnenstad.

2. Centrale ambitie/ missie Beleidskader binnenstad

De centrale ambitie/ missie uit de binnenstadvisie Woerden Vestingstad omarmen we:

'Woerden Vestingstad, een binnenstad met een rijke historie en waar het rijke cultuurhistorische aanbod nog op elke locatie in de binnenstad beleefbaar is. De binnenstad vormt het economische, culturele en sociale hart van de gemeente Woerden en heeft een sterke positie als unieke parel in het Groene Hart. De plaats waar je naar toe gaat voor een boodschap een dagje uit, een ontmoeting of voor verrassend vermaak. De binnenstad heeft een aantrekkelijke, dynamische en unieke woonomgeving en faciliteert ondernemerschap. De binnenstad is van en voor iedere Woerdenaar.'

De centrale missie vormt de verbinding tussen alle partners en het richtinggevende kompas. De ambitie vindt haar uitwerking in de verschillende doelstellingen en onderliggende thema's en sectoren.

3. Thema's, doelstellingen en ambities

Dit hoofdstuk geeft op hoofdlijnen de uitwerking van de centrale missie in thema's, doelstellingen en ambities. De concrete uitwerking volgt later in een actieprogramma binnenstad.

3.1 Cultuur, Recreatie & Toerisme

Kunst en cultuur bieden levendigheid en geven plekken uitstraling, verrassen en geven een middel om te laten zien wie je bent. Kunst en cultuur zijn een reden een binnenstad te bezoeken, om er te wonen of te verblijven. Investerings in cultuur(-educatie) betalen zich dan ook terug. Hoe aantrekkelijker het aanbod van kunst en cultuur, hoe hoger de belevings- en verblijfswaarde van het gebied. Dit alles heeft een effect op de aantrekkingskracht op bezoekers én is van invloed op bestedingspatronen. Het zijn de vrijwilligers die het onderscheidende culturele aanbod in de binnenstad grotendeels organiseren. Hun activiteiten zijn niet alleen aantrekkelijk voor Woerdenaren maar bieden mogelijkheden om de recreatie en toeristische ambities van de binnenstad en Woerden in haar totaliteit onderscheidend te versterken.

Deze aanpak sluit aan bij de doelen van het Klooster, Stads museum, KUVVO, Bibliotheek Het Groene Hart en Cultuur Platform Woerden. En ze zijn volgend op de ambitie 'Woerden, meest creatieve stad van Nederland -voorbij het gemiddelde-' voor de periode 2016-2019. De vijf culturele partijen zetten in op het versterken van het culturele aanbod en educatie.

Bijstelling op de binnenstadvisie: Toerisme is toegevoegd aan dit thema zodat het de lading beter dekt.

Doelstellingen

- Cultuur is in Woerden de (ver)bindende factor

Toelichting: De gemeente onderschrijft de betekenis van cultuur zoals staat aangegeven in de binnenstadvisie en geeft daaraan erkenning door het aanvullen van dit beleidskader met deze doelstelling. In de uitwerking van dit kader geven partijen hieraan gezamenlijk vorm en inhoud.

- Zicht- en tastbaar maken van rijke verleden: de Romeinse tijd -de Limes-, de vestingwerken, de Oude Hollandse Waterlinie

Toelichting: De gemeente benadrukt dat de binnenstad meer is dan de vestingwerken. De term Vestingstad dekt niet de hele lading. De huidige marketingstrategie onder de vlag van 'Beleef Woerden' is leidend. De propositie 'Woerden Vestingstad' valt daaronder en is één van de sub proposities binnen het huidige merkenpaspoort.

De geschiedenis van een binnenstad is voor iedere stad uniek en biedt daardoor kansen om de stad te profileren en zich te onderscheiden van andere binnensteden. De binnenstad van Woerden heeft een rijke geschiedenis. Het Kasteel, de Petruskerk, de Windhond(molen), de Kazerne, het voormalig arsenaal en het Stads museum zijn hiervan enkele voorbeelden. Ze zorgen ervoor dat de geschiedenis nog steeds voelbaar is in de binnenstad. Ondanks het ruime aanbod bestaan kansen om dit verder te versterken. Te noemen zijn onder andere

- het ontsluiten van monumenten
- het verbinden van culturele hotspots via een logische route door de stad
- het verschaffen van informatie/verhalen over de historische elementen
- het herstellen van historische elementen.

Bij de verdere uitwerking zullen de historische verenigingen en erfgoedorganisaties met ideeën hierover betrokken zijn.

- Herstellen en reconstrueren van historische elementen

Toelichting: Dit vormt een aanvullende doelstelling. In het coalitieakkoord staat opgenomen dat in deze periode geen financiële middelen beschikbaar zijn voor investeringen in de Rijngracht. In het kader van de integraliteit zullen wij de Rijngracht onderwerp van gesprek laten zijn bij het opstellen van het actieprogramma.

Verder zijn in de programmabegroting en de meerjarenbegroting veel concrete maatregelen opgenomen voor herstel van historische elementen. Zie hiervoor ook de projectenlijst van de gemeente voor de 'Openbare Ruimte'(bijlage).

- Creëren van een volwaardig passend aanbod aan ontspannings- en vrijetijdsvoorzieningen

Toelichting: Het creëren van een volwaardig aanbod voor alle doelgroepen in de binnenstad van Woerden draagt bij aan de verblijfskwaliteit en het verlengen van de verblijfsduur. Passende ontwikkelingen kunnen zijn:

- het vergroten van het aanbod aan waterrecreatie
- het realiseren van kwalitatieve locaties voor het vertonen van podiumkunsten
- het opzetten van toeristische arrangementen in relatie tot het Groene Hart of de omliggende steden van de Randstad
- het aantrekken van een permanente (culturele) attractie met regionale / (inter)nationale uitstraling en van kwalitatief kaliber -denk daarbij aan attracties als Avifauna en Archeon en hun betekenis voor Alphen-

- Versterken wisselwerking en verbinding cultuurveld en overige functies in de binnenstad, zoals retail, horeca

Toelichting: Een dergelijke wisselwerking is essentieel voor het verlengen van de verblijfsduur van bezoekers en ter vergroting van de beleving van de binnenstad.

Het Cultuurpact gesloten tussen de gemeente en provincie kan een vliegwielrol innemen mits voldoende middelen en budget beschikbaar zijn. De gemeente past het een makelaarsrol op zich te nemen. In het actieprogramma wordt aangegeven wat hiervoor minimaal in aanzet nodig is aan middelen. Dit is een aanvulling op de binnenstadvisie.

- Vergroten overnachtingsmogelijkheden

Toelichting: Meer toeristenbewegingen zijn van economisch belang. Hierdoor ontstaat ruimte voor extra overnachtingsmogelijkheden bij voorkeur in het centrum. Momenteel kent de gemeente een beperkt aantal overnachtingsmogelijkheden. De verwachting is dat het concern Van der Valk zich in de komende jaren zal vestigen in Woerden. Naast overnachtingsmogelijkheden in een groene omgeving is het creëren van overnachtingen in een sfeervolle omgeving van de authentieke stad kansrijk. Een hotel of een bed en breakfast behoren tot de mogelijkheden.

- Voeren van actieve en eenduidige marketing

Toelichting: Ingezet wordt op het verbinden van activiteiten van ondernemers, evenementenorganisaties en stakeholders binnen een eenduidige marketingcommunicatie. Een goede en eenduidige marketingcommunicatie, gastheerschap en informatie trekken nieuwe (inter)nationale bezoekers aan en behouden deze. Dat heeft een positief effect op de lokale economie. De strategie is het merk Woerden en haar specifieke kernwaarden uit te vergroten en als begrip kenbaar te maken bij bezoekers, bewoners en ondernemers. Dit gebeurt via online- en offline promotie. Voor iedere doelgroep is er een passende communicatiewijze. Kansen zijn er op het gebied van beurzen, campagnes en online promotie via www.beleefwoerden.com.

- Binden van bezoekers door het aanbieden loyaliteitsprogramma's Woerden

Toelichting: Voor een warm welkom van recreanten en toeristen is recentelijk de nieuwe VVV winkel geopend. Woerden Marketing heeft deze in beheer. De 'nieuwe' VVV met de kaasexperience kan bezoekers op een excellente en gastvrije manier ontvangen en informeren. Verschillende arrangementen zijn ontwikkeld in samenwerking met recreatieve ondernemers. Het loyaliteitsprogramma wordt in de komende jaren verder uitgebouwd. Het biedt kansen om bewoners en bezoekers te binden aan de binnenstad en terugkom bezoeken te genereren.

- Ontwikkelen concept Huiskamer van de binnenstad

Toelichting: Jong en oud hebben behoefte aan een centraal ontmoetingscentrum waar ze graag willen verblijven en vaardigheden kunnen ontwikkelen. Het herstellen van de natuurlijke functie van de binnenstad als verzamelplaats voor verenigingen, stichtingen, organisaties, politieke partijen en maatschappelijke bijeenkomsten is het streven. Essentieel is het om dergelijke organisaties ruimte te bieden in het centrum. Het positioneren van de bibliotheek hierin is één van de opgaven.

Ambities

- De monumenten en het rijke verleden van de binnenstad zijn nadrukkelijker op de kaart gezet;
- Naast het uitlichten van het bestaande cultuurhistorische aanbod zijn er op verschillende plaatsen van de binnenstad unieke culturele iconen toegevoegd;
- Het Cultuur Platform Woerden heeft een sterk netwerk opgebouwd in de stad en cultuur is een centraal onderdeel van de stad;
- De waterrecreatie heeft een sterke impuls gekregen; Het water in Woerden is beleefbaar;
- Woerden is ook beleefbaar vanaf het water al dan niet via de Rijngracht;
- De gevels hebben een karakteristieke uitstraling;
- Alle kinderen en jongeren komen in aanraking met kunst en cultuur;
- De vijf cultuurinstellingen zetten zich gezamenlijk in voor het ontwikkelen van Woerdens talent;
- Cultuur vormt een rode draad in de stadsbeleving van Woerden, is inclusief en bereikbaar voor alle bevolkingsgroepen.

3.2 Evenementen

Woerden kent jaarlijks een goed gevulde evenementenkalender en een rijke burgerparticipatie in het organiseren van activiteiten en/of het ondersteunen daarvan. De evenementen dragen bij aan de dynamiek en levendigheid in de binnenstad. Ze trekken bovendien ook vele bezoekers aan zoals bij de Koeiemarkt en de Woerdense Vakantieweek. Met deze evenementen richt Woerden zich op de eigen inwoners, maar ook op bezoekers uit de regio.

Doelstellingen

- Een evenwichtige evenementenkalender opstellen via een goede afstemming tussen de organisaties van evenementen

Toelichting: De tekst in de binnenstadvisie Woerden Vestingstad is op onderdelen onjuist en heeft bijstelling. De gemeente voert overleg met de organisatoren over de spreiding van evenementen over het jaar. De gemeente onderschrijft dat een 'evenwichtige dosering ook van belang is in relatie tot het behoud van de kwaliteit van de leefomgeving voor bewoners van de binnenstad.' In december 2017 heeft de gemeente een nieuw evenementenbeleid(bijlage) vastgesteld in overleg met de organisatoren van de verschillende evenementen. Mochten de organisatoren de behoefte hebben aan een andere spreiding van evenementen dan is dat bespreekbaar.

- Zorgen voor een uniek evenementenaanbod door een constante vernieuwing en versterking ervan met ruimte aan ondernemers voor lokale kleinschaligere evenementen

Toelichting: Te denken valt aan jaarlijks terugkerende (culturele) evenementen rondom een bepaald thema. Dit doel sluit aan bij de scoringsmethode die wordt ingezet om te bepalen welke evenementen subsidie zouden mogen aanvragen. Deze scoringsmethode is in 2017 in samenspraak met organisatoren in het actuele evenementenbeleid vernieuwd en een aanvulling op de binnenstadvisie.

- Evenementenlocaties zijn voorzien van goede voorzieningen

Toelichting: Of uitbreiding van het aantal evenementenlocaties nodig is om evenementen een goede plek te geven in het centrum naast behoud van de bestaande locaties zoals het Westdampark en Exercitieveld is de vraag. Als bijstelling op de binnenstadvisie geldt dat Woerden geen wachtlijsten kent en elk evenement een plek vindt.

Bij goede voorzieningen valt te denken aan voldoende openbare toiletten, voldoende parkeergelegenheid, goede verwijzingsborden etc.

Ambities

- Jaarlijks worden er verschillende evenementen georganiseerd. Van kleine tot grote evenementen, voor kinderen en volwassenen;
- Evenementen leveren een belangrijke bijdrage aan de levendigheid en aantrekkelijkheid van de binnenstad.

3.3 Wonen

Wonen vormt een steeds belangrijker functie in de binnenstad. Woningen en bewoners dragen bij aan de leefbaarheid en dynamiek in de binnenstad ook buiten de openingstijden van winkels en horecazaken. Bovendien draagt wonen in de binnenstad bij aan de veiligheid. Een gezond inwoneraantal -ook in de binnenstad- is noodzakelijk voor het op peil houden van het voorzieningenniveau. In de afgelopen jaren zijn diverse woningbouwprojecten gerealiseerd zoals het Defensie-eiland. Uit onderzoek blijkt dat bewoners over het algemeen de kwaliteit van het woon- en leefklimaat in de binnenstad als positief waarderen. Woerden ligt centraal in het Groene Hart, midden in de randstad en nabij grote steden. Dat maakt Woerden als woonstad uniek en dat biedt kansen om het in de toekomst verder te versterken.

De ambitie "De reuring van binnenstad wordt doorgetrokken naar de woongebieden, waardoor dynamiek in de gehele binnenstad voelbaar is" is niet overgenomen uit de binnenstadvisie. In de woongebieden ligt het primaat op de functie wonen. Dit is een bijstelling op de binnenstadvisie.

Doelstellingen

- Realiseren wonen boven winkels

Toelichting: In de gehele binnenstad zijn er kansen om woningen boven winkels te realiseren.

Woningen in de binnenstad verhogen de dynamiek en levendigheid in de binnenstad.

In het nieuw uitgebreide kernhoreca- en kernwinkelgebied is het wenselijk om op de eerste verdieping onder voorwaarden andere functies toe te staan dan wonen, zoals het realiseren van een toiletvoorziening of administratieruimte. Dit soort functies kunnen de uitoefening van de commerciële functies op de begane grond ondersteunen en voorrang krijgen op de functie wonen. In het kernhorecagebied geldt dat ook voor de functie horeca op de eerste verdieping.

Voorwaarden zijn o.a. dat de verdieping minimaal twee jaar niet in gebruik is als woning en dat direct omwonenden geen nadelige hinder mogen ondervinden van de nieuwe functies. Dit is een nadere aanvulling op de binnenstadvisie en geldt ook voor de volgende passages over detailhandel en horeca.

Detailhandel: Voor detailhandel geldt deze uitzondering voor de verdieping niet, behalve als reeds detailhandel op de verdieping plaatsvindt. Het gebruik mag in deze situaties worden voortgezet. De situatie in de detailhandel verschilt met die van de horeca. Om de plinten -de begane grond- in het kernwinkelgebied gevuld te houden met o.a. detailhandel voeren we een terughoudend beleid voor detailhandel op de verdiepingen.

Horeca: In de afgelopen jaren blijkt dat vanuit de markt behoefte bestaat aan de mogelijkheid van horeca op de eerste verdieping. De gemeente heeft bedrijven met verzoeken daartoe moeten weigeren vanwege strijdigheid met het bestemmingsplan. In het Streefbeeldbeelden rapport BRO 2017 staat de wenselijkheid om horeca op de verdieping(en) toe te staan met een onderbouwing aangegeven.

- Ondersteunen woonfunctie in de binnenstad om de leefbaarheid en de dynamiek in de binnenstad te vergroten

Toelichting: Leegstaande winkelpanden buiten het kernwinkelgebied mogen transformeren naar woningen. De gemeente werkt ruimhartig mee aan het omzetten van winkelpanden of andere commerciële ruimtes buiten het kernwinkel- en kernhorecagebied in woningen door bijvoorbeeld een flexibele hantering en uitleg van de parkeernorm. Dit is een aanvulling op de binnenstadvisie.

Over Middelland: Dit gebied ten zuiden van de binnenstad is aangewezen als potentiële ontwikkellocatie. Op deze locatie zijn plannen om het woningaanbod uit te breiden. Behalve de functionele invulling van dit gebied zijn de verbindingen met de binnenstad essentieel. De binnenstad kan een belangrijke verzorgende functie vervullen voor dit toekomstige woon- en werkgebied.

- Vergroten leefkwaliteit en woonomgeving

Toelichting: Bewoners geven aan momenteel tevreden te zijn over de kwaliteit van het woonklimaat in de binnenstad. Het is van belang dit te behouden naar de toekomst toe. Het niveau van de verschillende voorzieningen bepaalt de mate van tevredenheid. Reuring -evenementen en uitgaansleven- horen bij de binnenstad.

- Aanbieden divers woningaanbod

Toelichting: De binnenstad biedt een onderscheidend woonaanbod. Het wonen in monumentale panden brengt zijn eigen verantwoordelijkheden met zich mee. In de binnenstad is met name vraag naar betaalbare woningen voor jongeren en ouderen (65+). Bij de herontwikkeling of transformatie van panden zijn dit kansrijke doelgroepen.

- Streven naar duurzaam wonen

Toelichting: De gemeente heeft de wens uitgesproken om te streven naar duurzaamheid. Bij de bouw van woningen is verplicht aandacht voor de toekomst- en levensloopbestendigheid ervan. Duurzaamheid en energieprestaties zijn zowel van belang bij nieuwbouwwoningen als het bestaande aanbod.

- Behouden historische uitstraling

Toelichting: Zorgvuldigheid is geboden wat betreft de historische woongebieden. De historische uitstraling van deze woongebieden mag niet verloren gaan en dient waar mogelijk versterkt te worden.

Ambities

- De woonkwaliteit in de binnenstad is hoog
- Het wonen in de binnenstad kent verschillende vormen en biedt mogelijkheden voor jong en oud
- De vergroening van de straten heeft het leefklimaat verbeterd
- De aanwezigheid van de parken Westdampark, Exercitieveld en de vele kleinschalige groengebieden geeft de binnenstad een groen karakter.

3.4 Detailhandel / retail

De binnenstad kent een ruim aanbod aan zelfstandige ondernemers. Het biedt ook ruimte aan de landelijke formules. De binnenstad heeft vergeleken met het aanbod in vergelijkbare binnensteden een ruim aanbod in persoonlijke verzorging en bruin- en witgoed in de binnenstad. Het aanbod in kleding, mode en wonen blijft achter bij vergelijkbare binnensteden. De detailhandel is voornamelijk gevestigd in de het huidige kernwinkelgebied: Voorstraat, Rijnstraat en Kerkplein/Kerkstraat.

Doelstellingen

- Toestaan recreatief winkelaanbod primair in het centrum

Toelichting: Ter versterking en behoud van de centrum-/ winkelfunctie is uitbreiding van recreatief winkelaanbod primair toegestaan in de binnenstad. Dit is in lijn met het huidige gemeentelijke detailhandelsbeleid uit 2009 en past in de wenselijke detailhandel structuur. We stimuleren nieuwe winkels zoveel mogelijk zich te vestigen binnen het aangewezen kernwinkelgebied.

- Behoud en versterken boodschappenfunctie

Toelichting: Uit het supermarktonderzoek van DTNP (2016) blijkt ruim een kwart van de bezoekers het doen van boodschappen in de binnenstad als hoofddoel te hebben. Bovendien komt circa 85% van de bezoekers minimaal één keer per week in het centrum. Dit duidt erop dat de binnenstad ook een belangrijke boodschappenfunctie heeft. In de supermarktvisie is aangegeven dat de huidige supermarkt in het centrum een beperkte omvang heeft. De volgende passage is een bijstelling op de binnenstadvisie: De opmerking in deze visie en de supermarktvisie 'dat sprake is van één supermarkt in de binnenstad' is -inmiddels- achterhaald. Met de komst van een natuurwinkel en kleinere levensmiddelenzaken in de Nieuwstraat en Rijnstraat is het aanbod ruimer. De conclusie uit de supermarktvisie blijft overeind: 'Uitbreiding van het dagelijkse supermarktaanbod is gewenst en ook mogelijk, bij voorkeur door de komst van een grotere nieuwe supermarkt in het centrum in een aanvullend marktsegment (discounter) of modernisering van de bestaande supermarkten'. Aansluitend op het supermarktaanbod is het wenselijk om het aanbod aan vers speciaalzaken te clusteren rondom de Wagenstraat. Gezamenlijk kan er zo een uniek concept ontstaan rondom het beleven en proeven van voedsel. Dat vergroot de gezamenlijke aantrekkingskracht.

- Behouden compleet winkelaanbod

Toelichting: De binnenstad moet de huidige diversiteit van het winkelaanbod -grootschalig, kleinschalig, ketens, zelfstandigen, branching, etc.- behouden. In de modische en de dagelijkse sector kan gericht versterking worden gezocht door het toevoegen van vers speciaalzaken en unieke kledingzaken en boetieks. Een actief wervingsbeleid is daarvoor essentieel.

- Bevorderen uniek winkelaanbod

Toelichting: De aanwezigheid van landelijke ketens zorgt voor een volwaardig aanbod van de binnenstad als verzorgend centrum. De zelfstandige zaken, jonge ondernemers en unieke concepten maken de binnenstad onderscheidend van binnensteden van omliggende gemeenten. Het aanbod aan zelfstandigen is van grote waarde voor Woerden. Zij tonen een hoge mate van betrokkenheid bij het Stadshart, Woerden in totaal en de samenleving. Het is van belang stevig in te zetten op de aanwezigheid van dit aanbod. Daarbij moet oog zijn voor de toekomstbestendigheid van de concepten en de binding met Woerden.

- Compact houden van het kernwinkelgebied door de winkels voor een belangrijk deel sterk te concentreren in het winkelfront zonder onderbrekingen

Toelichting: Ondernemers kunnen zo beter van elkaar profiteren. Er ontstaat een aangenaam winkelklimaat. De leegstand binnen het kernwinkelgebied wordt hiermee zoveel mogelijk teruggedrongen. Het blijft van belang om gericht en proactief beleid te blijven voeren gericht op voorkoming van winkelleegstand. Dit geeft ook een meer duurzame invulling van de winkelpanden.

- Openstaan voor flexibiliteit en functiemenging

Toelichting: De kracht van de binnenstad ligt in de sterke mix tussen winkels, horeca, leisure, cultuur, dienstverlening, maatschappelijke- en zorgvoorzieningen en wonen binnen een compact gebied. Voor de consument is winkelen steeds meer een 'beleving'. Hierin spelen andersoortige functies als horeca en leisure, evenementen en mengfuncties als horeca gecombineerd met detailhandel een belangrijke rol. De diversiteit van functies moet behouden blijven én versterkt worden. Dat geldt ook voor de belevingswaarde voor de lokale en regionale bezoeker. Voor het combineren van verschillende functies binnen één onderneming gaan we uit van een gelijk speelveld in regelgeving en regeldruk voor alle ondernemers. Zo dient een detailhandelondernemer die een (volwaardig) terras wil aan dezelfde voorwaarden te voldoen als een horecaondernemer die gebonden is aan het horecabeleid. Het beleidskader voor horeca geeft hierover uitsluitel.

- Vergroten van de gastvrijheid met als resultaat een unieke winkelbeleving van de binnenstad

Toelichting: Gastvrijheid vertaalt zich in service, loyaliteit en helderheid.

- Afstemming openingstijden met een duidelijke en eenduidige communicatie naar de bezoeker

Toelichting: De openingstijden in de binnenstad wisselen sterk. Landelijke winkelketens hebben vaak behoefte aan langere openingstijden. Voor zelfstandige ondernemers is het niet altijd wenselijk of mogelijk. De bezoeker van de binnenstad wil weten wanneer winkels open of gesloten zijn. Een duidelijke en eenduidige communicatie naar de bezoeker is essentieel ter voorkoming van teleurstelling. Waar mogelijk zijn de openingstijden van winkels op elkaar afgestemd.

Ambities

- Samen met de Voorstraat, Nieuwstraat, Kerkplein en Groenendaal vormt de Rijnstraat het centrale en compacte winkelgebied
- De winkelruimten zijn gevuld en er is nauwelijks leegstand aanwezig
- Met name unieke zelfstandige winkels zorgen ervoor dat de binnenstad een aantrekkelijk winkelgebied is voor iedere doelgroep
- Het actieve beleid met ruimte voor ondernemerschap maakt de concurrentiepositie van de binnenstad sterk. Het aanbod is onderscheidend ten opzichte van omliggende steden en kernen
- De Nieuwstraat blijft met de auto bereikbaar. In deze straat zijn met name winkels gevestigd verbonden aan de verkoop van grootschalige doelgerichte aankopen
- De Wagenstraat is omgevormd tot een cluster van verschillende winkel- en horecazaken gericht op food
- De supermarkt is uitgebreid en verbeterd.

3.5 Horeca

Als onderdeel van de visie op de horecastructuur in Woerden is in 2017 een analyse gemaakt van de aard, kwaliteiten en knelpunten van het huidige aanbod. De horeca in de binnenstad functioneert over het algemeen goed en heeft overwegend een verzorgde uitstraling. In de weekenden is de vraag naar horeca groter dan het aanbod. Doordeweeks laat een tegenovergesteld beeld zien. Complementariteit is daardoor een belangrijk aandachtspunt. De horeca in Woerden heeft primair een lokale verzorgingsfunctie, maar de regionale en toeristische functie groeit. Het horeca aanbod is verspreid over de binnenstad aanwezig, maar concentreert zich met name rondom de Kazerne en het Kerkplein/Hogewoerd en de Rijnstraat.

Doelstellingen

- Nieuwe ontwikkelingen voornamelijk binnen het nieuw vastgestelde horecakerengebied laten landen

Toelichting: De exacte afbakening van het horecakerengebied vindt plaats in het op te stellen horeca beleidskader, dit als aanvulling op de binnenstadvisie. Hiermee is een start gemaakt in april 2018. De gedachte is een deel van de Rijnstraat toe te voegen. Dit gebied is niet enkel gericht op horeca, maar biedt aantrekkelijke kansen om de functiemenging te versterken. Het horecabeleidskader doet ook uitspraken over horecaontwikkelingen buiten de horecakerengebieden in de binnenstad.

- Bevorderen synergie

Toelichting: De verbinding tussen horeca en overige functies in de binnenstad, zoals detailhandel, cultuur, leisure etc. is essentieel om de verblijfsduur van bezoekers te verlengen en de beleving van de binnenstad te vergroten.

- Stimuleren ondernemerschap

Toelichting: Het vergroten van het horeca aanbod in Woerden wordt gestimuleerd. Mits de toevoegingen een verrijking en aanvulling vormen van het bestaande aanbod met een trekkracht op bezoekers en passend binnen landelijke wet- en regelgeving.

- Gastvrije terrassen door een stimulerend en gedragen terrassenbeleid

Toelichting: Terrassen zijn sterk bepalend voor de sfeer en uitstraling van het gebied, de gastvrijheid en de hogere verblijfsgraad. Om de kwaliteit van de terrassen te waarborgen is een verzorgde inrichting en uitstraling van belang. Ook een mogelijke Rijngracht biedt kansen om terrassen aan het water te maken. De insteek van het terrassenbeleid is om horecaondernemingen ruimte te bieden voor de ontwikkeling van terrassen, zowel in omvang als qua invulling.

Ambities

- Het Kerkplein, de Kazerne en omliggende straten maken onderdeel uit van het horecakerengebied. De horeca in Woerden is divers en heeft zich de afgelopen jaren verder ontwikkeld. Zowel in aantal zaken als in kwaliteit
- De goede verbinding tussen het winkelgebied én (de uitstraling van) alle horecazaken verleiden bezoekers om langer in de binnenstad te verblijven.

3.6 Bereikbaarheid en routing

Investerings in de bereikbaarheid zorgen er voor dat de binnenstad beter bereikbaar is voor bewoners, maar ook bezoekers. Een goed bereikbare binnenstad zal vaker bezocht worden. Hiervan profiteren ondernemers in de binnenstad. .

Doelstellingen

- Realiseren autoluwe binnenstad

Toelichting: In het overleg met de partners van de vestingraad is afgesproken de term 'autovrij' te vervangen door autoluw. De term autoluw dekt veel beter de lading.

De infrastructuur voor het autoverkeer -wegen en parkeren- is met name aan de randen van de binnenstad essentieel voor de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de binnenstad. Minder auto's in de binnenstad dragen positief bij aan de belevingswaarde en het leefklimaat. Dit levert extra ruimte op voor meer en andere functies en een bijdrage aan verbetering van de kwaliteit van de ruimte. Uitgangspunt blijft dat de binnenstad als geheel goed bereikbaar blijft voor bezoekers, voor het laden en lossen van goederen en voor bewoners. Met name de Wagenstraat zal bereikbaar blijven voor de auto gezien de aanwezigheid van de supermarkt. Ook het gebied rondom de Nieuwstraat blijft bereikbaar voor de auto vanwege de aard van de bedrijvigheid.

- Hanteren gastvrij parkeertarief

Toelichting: Het is wenselijk om het parkeertarief in de binnenstad aan te sluiten bij de doelstellingen van de visie, namelijk 'een gastvrije binnenstad en met een regionaal verzorgend centrum'.

- Bedenken en realiseren van oplossingen voor het fiets parkeren

Toelichting: Stimuleren van het op de fiets bezoeken van de binnenstad draagt bij aan een duurzaam klimaat van de binnenstad. Ingezet wordt op het creëren van goede 'gratis' -mogelijk gebouwde- stallingen, oplaadpunten voor elektrische fietsen en het voorkomen van ongewenst parkeergedrag. Gezocht wordt naar innovatieve oplossingen voor fiets parkeren. Dit helpt om de te verwachte toegenomen fietsmobiliteit in goede banen te leiden.

- Verbeteren routing en bewegwijzering in en naar de binnenstad

Toelichting: De leesbaarheid en vindbaarheid van de verschillende delen van de stad is van belang voor het trekken van extra bezoekers naar de binnenstad. De binnenstad is voorzien van een parkeerverwijssysteem. Dit systeem is onderzocht door een onafhankelijke onderzoek partij welke het systeem als voldoende heeft beoordeeld. Voor de routing liggen verbeteringen in de verbinding vanuit het station naar de stad en in de verbinding tussen Kerkplein/Kazerneplein en naar en van Rijnstraat/ Voorstraat/ Havenstraat. Ook zijn er kansen de routing richting de binnenstad bij het passeren van de gemeentegrens te verbeteren.

- Vergroten -en voldoende- parkeercapaciteit aan de randen

Toelichting: De binnenstad beschikt over een parkeergarage 'Castellum' en kent daarnaast het op straat parkeren. Voor het realiseren van een autoluwe binnenstad is -mogelijk- vergroting van de parkeercapaciteit aan de randen van de binnenstad nodig. Aan de randen blijft parkeren op straat mogelijk. Het autogebruik wordt ontmoedigd. De mogelijkheden moeten nader onderzocht worden.

- Creëren aantrekkelijke toegangswegen

Toelichting: De toegangswegen naar de binnenstad vormen de entrees van de binnenstad. Om de sfeer van de binnenstad al vanaf de afslag van de snelweg herkenbaar te beleven, zijn ook investeringen nodig buiten de binnenstad.

Ambities

- Via informatieborden en bewegwijzering wordt de bezoeker naar de binnenstad geleid
- Via een helder parkeerverwijssysteem wordt de bezoeker naar een beschikbare parkeerplaats geleid
- De autoluwe binnenstad zorgt voor meer ruimte voor andere functies, terwijl de auto prima aan de randen van de binnenstad geparkeerd kan worden.

Aanvullende thema's en doelstellingen

De volgende thema's en doelstellingen zijn aanvullingen op de binnenstadvisie . Ze komen voort uit de informatieavond van 23 april 2018 en het coalitieakkoord. Hierover is gesproken met de vestingraad medio 2018.

3.7 Openbare ruimte

Doelstelling

- (Her-) Ontwikkelen, onderhouden en beheren van de openbare ruimte/ 'binnenstad proof'

Toelichting: De openbare ruimte speelt een belangrijke rol in de binnenstad. Alle partijen maken daar in meer of mindere mate gebruik van. Deze leggen verschillende -soms tegenstrijdige claims- in de openbare ruimte. De gemeente speelt een hoofdrol in de ontwikkeling, onderhoud en beheer van deze ruimte. Daarin werkt ze nauw samen met betrokken partijen. Jaarlijks pleegt de gemeente forse investeringen in de binnenstad. In het kernwinkelgebied ligt het niveau van de openbare ruimte volgens de geldende normering op A niveau en de overige openbare ruimte in de binnenstad minimaal op B niveau. Kernwoorden bij het (her)ontwikkelen, onderhouden en verbeteren van de openbare ruimten zijn: verbeteren van de (ruimtelijke) kwaliteit en het versterken van de identiteit en verduurzaming/toekomstgerichtheid.

3.8 Openbare Markten

Doelstelling

- Positioneren markten

Toelichting: In de visie binnenstad is weinig tot geen aandacht voor de verschillende markten in de binnenstad van Woerden. Markten hebben -sommige van oudsher- een belangrijke plaats in de Woerdense gemeenschap. De weekmarkt is niet weg te denken. Ook de streekmarkt en boerenkaasmarkt hebben inmiddels een eigen positie verworven. Ze zijn van betekenis voor het functioneren van de binnenstad. Ze voegen 'iets extra's' toe. Net als de retail staan de verschillende markten onder druk. Voor de toekomst van de markten is van belang dat ze strategisch gaan samenwerken en nadenken over hun positie samen met andere partijen. In de marktcommissie komt dit onderwerp op de agenda.

3.9 Duurzaam, innovatief en toekomstbestendig

Doelstelling

- Werk maken van én ruimte bieden aan duurzaamheid, vernieuwing, toekomstbestendigheid

Toelichting: De gemeente zet vol in op duurzaamheid. Dit onderwerp komt onvoldoende tot uitdrukking in de binnenstadvisie. De binnenstad kan een belangrijke bijdrage leveren aan klimaatverbetering, vermindering CO2 uitstoot, circulair ondernemen, afvalscheiding en gezonde voeding. In een gezamenlijke aanpak kan de binnenstad zich onderscheiden en profileren op de verschillende deelthema's. Verschillende initiatieven lopen reeds. Bundeling is van belang alsook de communicatie over de initiatieven en projecten.

Ter illustratie een aantal voorbeelden:

- pilots houden bijvoorbeeld in blurring
- bijdrage binnenstad aan CO2 neutraal, klimaatbestendigheid -voorkomen van hittestress en wateroverlast-, circulaire afvalscheiding
- profileren van gezonde voeding door producten uit eigen streek, relatie met streekmarkt
- optimaliseren vervoersbewegingen; nieuwe concepten voor bevoorrading.

3.10 Woerden 650 jaar stad & Woerden 350 jaar Oude Hollandse Waterlinie;

Doelstelling

- Optimaal uitnutten van het Woerdense jubileum jaar 2022

Toelichting: De aanloop naar beide jubilea biedt volop kansen om er actief op in te spelen. De uitdaging is om initiatieven te bundelen en zaken te realiseren die de binnenstad blijvend versterken en het publieksbereik vergroten. Investerings in de openbare ruimte en herstel van de vestingwerken zijn daarvan een goed voorbeeld. Het Cultuurpact dat is gesloten tussen de provincie Utrecht en gemeente kan daarin als katalysator dienen.

3.11 Verbinding van binnenstad met de Poort van Woerden

Doelstelling

- het versterken van de verbinding/relatie tussen de binnenstad, het stationsgebied en de Poort van Woerden.

Toelichting:

De centrale opdracht is om de onderlinge verbinding tussen de binnenstad, het stationsgebied en de Poort van Woerden te versterken.

Onderwerpen die onderzocht gaan worden zijn:

- het creëren van een logische en herkenbare verbinding van het station naar de binnenstad (centraal startpunt voor reizigers Openbaar Vervoer);
- de ontwikkeling van de Wagenstraat en Middelland (waardevermeerdering en invulling van aanwezige behoefte) en
- het vormgeven van een hoogwaardige en aantrekkelijke (ruimtelijk) kwaliteit bij de Poort van Woerden.

4. Vervolg: Actieprogramma

De uitwerking van de centrale missie en de daarvan afgeleide doelstellingen en ambities per deelonderwerp of thema volgt in een actieprogramma binnenstad. Hierin staat het 'hoe' centraal en dienen de volgende vragen beantwoord te worden:

- Welke onderwerpen hebben prioriteit in uitvoering?
- Welk en hoeveel budget is beschikbaar?
- Welke capaciteit is voorhanden?

De acties en het programma worden in samenwerking met o.a. de partners uit de vestingraad nader uitgewerkt. Het is zaak onderlinge verbanden aan te brengen tussen de verschillende acties en ambities. Deze zorgen voor een integrale en goed functionerende binnenstad.

Enkele voorbeelden zijn:

- Investerings in de versterking van het culturele aanbod en evenementen dragen bij aan de aantrekkingskracht van de stad op bezoekers. De veelheid en kwaliteit aan culturele activiteiten en evenementen zorgen voor een verlenging van de verblijfsduur van bezoekers. Door het faciliteren van goede verbindingen met het horeca- en detailhandelsaanbod kunnen ook deze ondernemers profiteren van de verlenging van de verblijfsduur. Bezoekers doen een drankje of hapje bij de plaatselijke horeca en/of gaan een boodschap doen in de winkelstraten.
- Investerings verrijken ook het woonklimaat in de binnenstad. Goede voorzieningen, een aantrekkelijke openbare ruimte en historisch gevels dragen bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. Niet alleen bewoners maar ook bezoekers, ondernemers en vastgoedeigenaren zullen hiervan profiteren.

Per jaar worden de acties benoemd. Het actieprogramma zal elk voorjaar op basis van een prioritering worden bijgesteld.